

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 173/03-67

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti MUDr. L. D., bytom M., a A. J. – K., bytom A., zastúpených komerčnou právničkou JUDr. T. W., B., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1458/92, postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 416/99 (neskôr pod sp. zn. 17 Co 253/02), 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 82/2000 na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2003 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1458/92 p o r u š i l základné právo MUDr. L. D. a A. J. – K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Základné právo MUDr. L. D. a A. J. – K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu

v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 416/99 (neskôr pod sp. zn. 17 Co 253/02), 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00 porušené nebolo.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 82/2000 porušil základné právo MUDr. L. D. a A. J. – K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Okresnému súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1458/92 prikažuje konať bez zbytočných prietahov.

5. MUDr. L. D. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Považská Bystrica povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. A. J. – K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Považská Bystrica povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. MUDr. L. D. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. A. J. – K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

9. Okresný súd Považská Bystrica je povinný zaplatiť náhradu trov konania MUDr. L. D. a A. J. – K. v sume 14 000 Sk (slovom štrnásťtisíc slovenských korún) na adresu ich právnej zástupkyne komerčnej právničky JUDr. T. W., B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť náhradu trov konania MUDr. L. D. a A. J. – K. v sume 7 268 Sk (slovom sedemtisícdivošešťdesiatosem slovenských korún) na adresu ich právnej zástupkyne komerčnej právničky JUDr. T. W., B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

11. Sťažnosti MUDr. L. D. a A. J. – K. vo zvyšnej časti nevyhovujú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 173/03-15 z 9. júla 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť MUDr. L. D., bytom M., a A. J. – K., bytom A. (ďalej aj „sťažovateľky“), zastúpených komerčnou právničkou JUDr. T. W., B., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1458/92, postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 416/99 (neskôr pod sp. zn. 17 Co 253/02), 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 82/2000.

Vo svojich podaniach z 24. apríla 2003 a 9. júna 2003 sťažovateľky uviedli, že žalobou podanou na okresnom súde 26. júna 1992 sa domáhali určenia neplatnosti znárodnenia podľa dekretu presidenta republiky č. 100/1945 Sb. o znárodnení dolů a některých průmyslových podniků v znení vyhlášky ministra průmyslu č. 116/1948 Sb. o úplném znění dekretu presidenta republiky o znárodnení dolů a některých průmyslových podniků (ďalej len „dekret presidenta republiky č. 100/1945 Sb.“), neplatnosti výkupu podľa § 10 ods. 1 zákona č. 46/1948 Sb. o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě

vlastníctví k zemědělské a lesní půdě) - dále jen „zákon č. 46/1948 Sb.“ - a určení nehnuteľnosti do dedičstva po nebohých F. a S. D. Žalobu podali sťažovateľky v čase, keď zistili, že predmetné nehnuteľnosti, ktoré patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch, chcela dohodou s povinnou osobou podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov získať dcéra ich arizátorov A. Č. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 1458/92-118 z 11. augusta 1995 v znení doplňujúceho rozsudku č. k. 7 C 1458/92-175 z 30. septembra 1995, proti ktorému sa sťažovateľky odvolali. O odvolaní sťažovateľiek rozhodoval vtedy príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažovateľky z obavy pred scudzením ich majetku požiadali 23. septembra 1994 okresný súd o vydanie predbežného opatrenia o zákaze scudzovania majetku, o ktorý viedli súdny spor. Uznesením č. k. 7 C 1458/92-76 z 28. decembra 1994 okresný súd zakázal scudzenie majetku pre jedného z odporcov. Proti tomuto uzneseniu podal odporca odvolanie na Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý uznesením sp. zn. 10 Co 1004/95 z 30. marca 1995 spomínané uznesenie okresného súdu potvrdil. Krajský súd v Banskej Bystrici v predmetnej veci uznesením sp. zn. 17 Co 4997/96 zo 6. mája 1997 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Pretože sťažovateľky zistili scudzovanie ďalších svojich nehnuteľností, ktoré mal v tom čase v správe Okresný úrad v Považskej Bystrici, žiadali okresný súd o vydanie predbežného opatrenia o zákaze scudzenia teraz už celej nehnuteľnosti. V dôsledku nečinnosti okresného súdu od 15. októbra 1996 podali sťažovateľky listom zo 6. mája 1998 sťažnosť na priet'ahy predsedovi okresného súdu. Vo veci konajúci sudca okresného súdu vydal uznesenie č. k. 7 C 1458/92-267 zo 14. septembra 1998 o zákaze scudzenia pre celý majetok, pričom podľa nich vôbec neskúmal, prečo a hlavne na základe čoho došlo v katastri ku zmenám vlastníkov. Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 1458/92-311 z 9. apríla 1999 návrh v predmetnej veci opätovne zamietol. Aj proti tomuto rozsudku sa sťažovateľky odvolali na vtedy už príslušnom krajskom súde, ktorý rozsudkom č. k. 17 Co 416/99-398, 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00 z 13. apríla 2000 rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej potvrdil, zmenil však dôvody zamietnutia návrhu a sám pripustil podanie dovolania vo veci na najvyšší súd. Sťažovateľky následne podali proti uvedenému rozsudku dovolanie na najvyšší súd, ktorý 29. apríla 2002, t. j. po dvoch rokoch, vydal rozsudok sp. zn. 5 Cdo 82/2000, ktorým zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie

konanie. Krajský súd uznesením č. k. 17 Co 253/02-443 z 24. januára 2003 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Listom z 13. marca 2003 sťažovateľky zaslali sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi krajského súdu.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľky žiadali, aby ústavný súd nálezom rozhodol nasledovne:

„1. Základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 bolo Okresným súdom v Považskej Bystrici v konaní č. 7 C 1458/92, Krajským súdom v Trenčíne v konaní č. 17 Co 125/02 a Najvyšším súdom SR v konaní č. 5 Cdo 82/2000 porušené.

2. Ústavný súd SR prikazuje všetkým porušovateľom základného práva zabezpečeného Ústavou SR čl. 48 ods. 2, aby ďalej konali vo veci bez zbytočných prietahov.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľkám primerané finančné zadosťučinenie každej vo výške 500 000 Sk, ktoré sú porušovatelia základného práva povinní uhradiť takto: Okresný súd v Považskej Bystrici zaplatí každej sťažovateľke po 200 000 Sk, Krajský súd v Trenčíne zaplatí každej sťažovateľke po 200 000 Sk a Najvyšší súd SR zaplatí každej sťažovateľke po 100 000 Sk.

4. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľkám náhradu trov právneho zastúpenia pred Ústavným súdom SR vo výške za 3 právne úkony pre nimi poverenú komerčnú právničku JUDr. T. W., so sídlom B.“

Vo svojej sťažnosti z 28. apríla 2003 zdôvodnili požadované finančné zadosťučinenie nasledovne: *„(...) počas 11 rokov súdnych sporov sudcovia nepripravene a nekompetentne rozhodovali vo veci, čím sa celé konanie stalo neprimeraným. Počas tejto doby došlo pre sťažovateľky k neprimeraným nákladom na celé konanie, ako aj k tomu, že majetok, o ktorý vedú spor bol značne po 11 rokoch znehodnotený.“*

Sťažovateľky ústavnému súdu predložili taktiež fotokópie svojej sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu zo 6. mája 1998, ďalej listu predsedu okresného súdu č. Spr. 1420/98 z 29. apríla 1998, ako aj svojej sťažnosti na prietahy

v konaní adresovanej krajskému súdu z 13. marca 2003, ktoré preukazujú využitie účinných právnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

Okresný súd v písomnom vyjadrení k sťažnosti č. Spr. 729/03 z 18. septembra 2003 ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci. V pripojenom vyjadrení zákonného sudcu opísal stručne priebeh konania v predmetnej veci a v jeho závere uviedol: *„Jedná sa o rozsiahly spisový materiál, s počtom 452 strán, k čomu treba prirátat' pripojené archívne spisy a archívne prílohové doklady a listiny. Vec je z hľadiska právneho posúdenia značne náročná, čo si na jednotlivých stupňoch súdov vyžadovalo primeraný čas na štúdium spisu a oboznámenie sa s výsledkami vykonaného dokazovania. V priebehu konania sa menil počet účastníkov na strane odporcov a navrhovateľky menili podaný návrh v časti petitu, čo tiež do určitej miery spôsobovalo predlžovanie konania.“*

Krajský súd sa k sťažnosti vyjadril listom sp. zn. Spr. 473/03 z 18. septembra 2003, v ktorom uviedol, že prietahy v konaní spôsobili aj sťažovateľky, keďže v rámci konania na súde prvého stupňa viackrát menili svojich právnych zástupcov, resp. ani neboli po celý čas právne zastúpené a taktiež niekoľkokrát menili žalobný petit. V ďalšom texte svojho vyjadrenia okrem iného uviedol: *„(...) Predmetná vec bola Krajskému súdu v Trenčíne predložená celkom dvakrát. Najskôr v dôsledku podaného odvolania napadla dňa 20. 9. 1999 a odvolací súd rozhodol dňa 13. 4. 2000 a po zrušení druhostupňového rozhodnutia Najvyšším súdom SR napadla dňa 9. 9. 2002, pričom senát tunajšieho súdu rozhodol dňa 24. 1. 2003. Mám za to, že vzhľadom na právnu náročnosť sporu i veľký obsah spisu a vykonané doplnenie dokazovania odvolacím súdom, k prietahom v konaní na Krajskom súde v Trenčíne nedošlo a vo veci bolo rozhodnuté v primeranej lehote. V prvom prípade bolo vo veci rozhodnuté do 7 mesiacov a v druhom za 4 mesiace a to aj napriek čerpaniu dovoleniek počas vianočných sviatkov.“*

Pokiaľ došlo k prietahom v konaní, rozhodne nie vinou Krajského súd v Trenčíne, ale konaním iných súdov, ktoré v danej veci rozhodovali.“

V závere svojho listu ústavnému súdu taktiež oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Na základe výzvy ústavného súdu z 8. septembra 2003 sťažovateľky listom z 24. septembra 2003 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne ústavnému súdu oznámili, že súhlasia s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Najvyšší súd vo svojom vyjadrení č. KP 9/03-34 z 29. septembra 2003 uviedol:

„1. Sťažnosť sťažovateľiek voči prietahom na Najvyššom súde SR v ich veci, navrhujeme pre neaktuálnosť odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť; vec bola totiž už 9. 7. 2002 (teda dávno pred podaním sťažnosti Ústavnému súdu SR) vrátená odvolaciemu súdu na ďalší procesný postup.

2. Pre odmietnutie svedčí aj nečinnosť navrhovateľiek, ktoré sa u predsedu súdu nestážovali na prietahy v konaní podľa § 16 zákona č. 80/1992 Zb. V tejto súvislosti však máme za to, že doba od nápadu veci na Najvyšší súd SR (7. 8. 2000) do jej rozhodnutia (29. 4. 2002), bola primeraná pre dovolacie konanie v tak komplikovanej a zložitej veci, akou bola vec sťažovateľiek.

Súčasne súhlasím s upustením od verejného ústneho pojednávania (...)“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľky sa návrhom na začatie konania podaným na okresnom súde 26. júna 1992 domáhali určenia, že časť nehnuteľností označených nimi údajmi z pozemkovej knihy bola vykúpená podľa § 10 ods. 1 zákona č. 46/1948 Sb. neplatne a vo vzťahu k druhej časti

uvedených nehnuteľností došlo k neplatnému znárodneniu v zmysle dekretu presidenta republiky č. 100/1945 Sb. Zároveň sa domáhali určenia, že uvedené nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch F. a S. D. zomrelých v roku 1989.

Okresný súd na základe pokynu vo veci konajúcej sudkyne zo 7. júla 1992 vyzval jednu zo sťažovateľiek na doplatenie súdneho poplatku a doručoval odpis návrhu žalovaným s výzvou na vyjadrenie v lehote 10 dní.

Žalovaný v prvom rade sa vyjadril podaním zo 17. júla 1992. Sťažovateľky súdny poplatok zaplatili 22. júla 1992, na čo okresný súd vytýčil termín pojednávania 4. augusta 1992, ktorý stanovil na 14. august 1992.

Pokynom z 10. augusta 1992 vo veci konajúci sudca zmenil termín vytýčeného pojednávania na 25. september 1992 a upovedomil o tom účastníkov konania. Dňa 12. augusta 1992 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného v druhom rade k žalobe.

Okresný súd pojednávanie v predmetnej veci konané 25. septembra 1992 odročil na neurčito za účelom predvolania odporcu v druhom rade a pripojenia súdneho spisu týkajúceho sa reštitučného konania, predmetom ktorého boli dotknuté nehnuteľnosti, na ktoré uplatnila nárok ďalšia osoba (spis okresného súdu sp. zn. 10 C 249/92).

Následne sudca konajúci vo veci uložil súdnej kancelárii pripojiť spis sp. zn. 10 C 249/92 a predvolať účastníkov konania na pojednávanie, ktorého termín stanovil na 18. december 1992.

Pojednávanie konané 18. decembra 1992 okresný súd odročil na 22. december 1992 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Listom z 18. decembra 1992 sa Obvodný úrad Považská Bystrica vyjadril k otázke svojho oprávnenia vystupovať v mene štátu v uvedenej veci.

Okresnému súdu bolo 12. decembra 1992 taktiež doručené stanovisko právneho zástupcu žalovaného v druhom rade k návrhu.

Okresný súd pojednával vo veci následne 22. decembra 1992 (ako vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní a ďalších listín v spise, aj keď na samotnej zápisnici o pojednávaní je uvedený nesprávny dátum 22. november 1993) a aj toto pojednávanie odročil na neurčito za účelom uzavretia mimosúdnej dohody.

Podľa úradného záznamu nachádzajúceho sa v súdnom spise na č. l. 50 sa 13. januára 1992 dostavila bez predvolania na okresný súd jedna zo sťažovateľiek, ktorá žiadala poskytnutie 6-mesačnej lehoty na rokovanie s odporcami o mimosúdnej dohode. Vo veci konajúca sudkyňa uložila súdnej kancelárii predložiť spis o 6 mesiacov.

Pokynom súdnej kancelárii z 3. augusta 1993 vytýčila vo veci konajúca sudkyňa termín pojednávania na 13. október 1993 a uložila predvolať naň účastníkov konania.

Podaním z 22. septembra 1993 doručeným okresnému súdu v ten istý deň požiadal právny zástupca sťažovateľiek o odročenie termínu pojednávania na 13. október 1993 z dôvodu záujmu jednej zo sťažovateľiek (s trvalým bydliskom v S.) zúčastniť sa osobne pojednávania, pričom v období, keď bolo vytýčené pojednávanie, mala absolvovať rozsiahlejšie lekárske vyšetrenie. Na základe uvedeného podania okresný súd odročil pojednávanie na 15. december 1993.

Podaním z 30. novembra 1993 doručeným okresnému súdu v ten istý deň právny zástupca sťažovateľiek požiadal opäť o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov na strane jednej zo sťažovateľiek (k podaniu pripojil aj lekárske potvrdenie). Na základe uvedenej žiadosti odročil okresný súd pojednávanie na 30. marec 1993 (správne malo byť zrejme 1994).

Podaním z 25. marca 1994 požiadal právny zástupca sťažovateľiek o opätovné odročenie termínu pojednávania (vytýčeného na 30. marec 1994) z toho istého dôvodu (k podaniu pripojil aj lekárske potvrdenie).

Okresný súd pojednával vo veci 30. marca 1994. Pojednávanie odročil na 15. apríl 1994 za účelom zistenia informácií (z obchodného registra) týkajúcich sa likvidácie odporcu v druhom rade a upresnenia ďalšieho zastúpenia odporcu v druhom rade v konaní.

Okresný súd pojednávanie vo veci konané 15. apríla 1994 odročil na neurčito za účelom urgovania podkladov z Obchodného registra Okresného súdu Banská Bystrica, ktoré si vyžiadal 31. marca 1994 na základe záverov pojednávania konaného 30. marca 1994.

V prílohe podania z 29. júna 1994 právny zástupca sťažovateľiek okresnému súdu predložil doklady týkajúce sa predmetnej veci.

Okresným súdom vyžiadané podklady z Obchodného registra Okresného súdu Banská Bystrica boli predložené 5. mája 1994. Vyplývalo z nich, že odporca v druhom rade (Poľnohospodárske družstvo P. B. – P. P.) nie je v likvidácii. Vo veci konajúca sudkyňa pokynom súdnej kancelárie zo 14. októbra 1994 uložila vyžiadať z obchodného registra oznámenie, či došlo k zmene zápisu žalovaného v druhom rade, t. j. či došlo k zápisu jeho vstupu do likvidácie a kto bol vymenovaný za likvidátora.

Podaním z 23. septembra 1994 doručeným okresnému súdu 26. septembra 1994 navrhli sťažovateľky vydanie predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd zakázal žalovanému v druhom rade nakladať s nehnuteľným majetkom, ktorý bol predmetom konania.

Pokynom z 3. októbra 1994 uložil vo veci konajúci sudca doručiť návrh na vydanie predbežného opatrenia žalovanému v druhom rade na vyjadrenie v lehote 10 dní (návrh bol doručený 5. októbra 1994).

Uznesením č. k. 7 C 1458/92-76 z 28. decembra 1994 okresný súd rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Uznesenie bolo účastníkom konania doručené 12. januára 1995.

Uvedené rozhodnutie napadol právny zástupca žalovaného v druhom rade odvolaním 18. januára 1995.

Pokynom z 19. januára 1995 uložila vo veci konajúca sudkyňa súdnej kancelárii zaslať odvolanie na vyjadrenie právneho zástupcovi sťažovateľiek a právneho zástupcu odporcu v druhom rade vyzvať na predloženie ďalšieho exempláru odvolania v danej veci. Právny zástupca sťažovateľiek sa vyjadril podaním z 27. januára 1995.

Pokynom súdnej kancelárii z 8. februára 1995 uložila vo veci konajúca sudkyňa urgovať právneho zástupcu žalovaného v druhom rade, aby predložil ďalší exemplár odvolania (obratom), na čo už bol vyzvaný 19. januára 1995.

Okresný súd predložil spis a rozhodnutie o odvolaní vo veci predbežného opatrenia Krajskému súdu v Banskej Bystrici 3. marca 1995. Dňa 10. marca 1995 bolo Krajskému súdu v Banskej Bystrici doručené doplnenie vyjadrenia právneho zástupcu sťažovateľiek k odvolaniu odporcu v druhom rade proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 10 Co 1004/95 z 30. marca 1995 rozhodnutie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia potvrdil. Uvedené uznesenie, ako aj spisový materiál boli okresnému súdu doručené 12. mája 1995.

Vo veci konajúca sudkyňa obratom uložila súdnej kancelárii doručiť uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici účastníkom konania a následne 24. mája 1995 vytýčila termín pojednávania na 16. jún 1995.

Podaním z 31. mája 1995 doručeným okresnému súdu v ten istý deň požiadal právny zástupca sťažovateľiek o odročenie pojednávania vo veci z dôvodu účasti na konferencii Slovenskej advokátskej komory. Okresný súd zmenil termín pojednávania na 21. jún 1995.

Okresný súd pojednával vo veci 21. júna 1995. Spomínané pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že právnenému zástupcovi sťažovateľiek bolo uložené v lehote 7 dní doručiť súdu upravený petit návrhu.

Pokynom z 29. júna 1995 vytýčila vo veci konajúca sudkyňa termín pojednávania na 14. júl 1995 a uložila naň predvolať účastníkov konania. Podaním z 3. júla 1995 doručeným okresnému súdu v ten istý deň požiadal právny zástupca žalovaného v druhom rade o odročenie termínu pojednávania z dôvodu čerpania dovolenky na 30. júl 1995. Okresný súd odročil pojednávanie na 11. august 1995.

Podaním z 28. júna 1995 doručeným okresnému súdu v ten istý deň sa právny zástupca sťažovateľiek vyjadril k otázke pasívnej legitímácie Slovenského pozemkového fondu v uvedenej veci, ktorá bola nastolená na pojednávaní konanom 21. júna 1995. Ďalším podaním zo 7. júla 1995 požiadal o odročenie pojednávania vytýčeného pôvodne na 14. júl 1995 z dôvodu čerpania dovolenky a upovedomil súd o tom, že v dňoch 7. až 9. augusta 1995 sa bude musieť zúčastniť pojednávania v trestnej veci na Krajskom súde v Banskej Bystrici.

Podaním z 9. augusta 1995 doručeným okresnému súdu 10. augusta 1995 Obvodný úrad P. B. ospravedlnil neúčast' svojho zástupcu na pojednávaní vytýčenom na 11. august 1995 a predložil okresnému súdu fotokópiu listín preukazujúcich podľa jeho názoru príslušnosť Slovenského pozemkového fondu na zastupovanie štátu ako žalovaného v prvom rade v uvedenej veci.

Okresný súd pojednával vo veci 11. augusta 1995. Na uvedenom pojednávaní vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok, podľa ktorého žalobu zamietal.

Rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 1458/92-118 z 11. augusta 1995 bol účastníkom konania doručený 19. septembra 1995.

Podaním zo 14. augusta 1995 doručeným okresnému súdu 25. septembra 1995 zrušila jedna zo sťažovateľiek (A. J. – K.) právnenému zástupcovi (JUDr. S. R.) splnomocnenie na zastupovanie v uvedenej právnej veci. Podaním z 21. septembra 1995 doručeným okresnému súdu 25. septembra 1995 tak urobila aj druhá sťažovateľka (MUDr. L. D.).

Podaním z 25. septembra 1995 doručeným okresnému súdu v ten istý deň napadol žalovaný v druhom rade rozsudok odvolaním v časti týkajúcej sa výroku o trovách konania.

Dňa 28. septembra 1995 napadli rozsudok odvolaním obe sťažovateľky, zastúpené novým právnym zástupcom (JUDr. F. F.).

Vo veci konajúca sudkyňa pokynom súdnej kancelárii z 2. októbra 1995 uložila doručiť odvolania na vyjadrenie účastníkom konania a vyzvať sťažovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za podanie odvolania. Súdny poplatok bol zaplatený 24. októbra 1995.

Právny zástupca sťažovateľiek sa k odvolaniu odporcu v druhom rade proti výroku o trovách konania vyjadril v podaní doručenom okresnému súdu 16. októbra 1995. Právny zástupca odporcu v druhom rade sa k odvolaniu vyjadril v podaní doručenom okresnému súdu 10. októbra 1995.

Spis bol Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o podaných odvolaniach predložený 23. októbra 1995.

Listom z 27. novembra 1995 doručeným okresnému súdu 30. januára 1996 vrátil Krajský súd v Banskej Bystrici spis okresnému súdu ako predčasne predložený kvôli jeho chybnému postupu pri doručovaní rozhodnutia.

Pokynom súdnej kancelárie z 30. januára 1996 nechal vo veci konajúci sudca vykonať procesné úkony na odstránenie vady, pre ktorú mu bol predmetný spis vrátený z Krajského súdu v Banskej Bystrici.

JUDr. S. R. odpovedal listom z 30. januára 1996 doručeným okresnému súdu 31. januára 1996.

Právny zástupca sťažovateľiek (JUDr. F. F.) v prílohe listu z 5. februára 1996 okresnému súdu zaslal originál splnomocnení sťažovateľiek a súčasne mu oznámil, že sťažovateľka v druhom rade sa na území Slovenskej republiky nezdržuje.

Pokynom súdnej kancelárie z 22. februára 1996 nechal vo veci konajúci sudca predložiť spis opätovne Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ktorému bol uvedený spis doručený 26. februára 1996.

Dňa 24. júna 1996 vytýčil Krajský súd v Banskej termín pojednávania na 4. júl 1996 a predvolal naň účastníkov konania.

Listom z 26. júna 1996 doručeným krajskému súdu 27. júna 1996 požiadal právny zástupca odporcu v druhom rade o ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní z dôvodu čerpania dovolenky a súčasne požiadal, aby krajský súd rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu potvrdil. Zároveň žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Podaním z 1. júla 1996 doručeným krajskému súdu 2. júla 1996 požiadal právny zástupca sťažovateľiek o odročenie termínu pojednávania na obdobie po 15. júli 1996 z dôvodu krátkosti času na prípravu a záujmu sťažovateľky MUDr. L. D. zúčastniť sa na pojednávaní.

Podaním doručeným krajskému súdu 2. júla 1996 zaujal vo veci stanovisko Obvodný úrad P. B.

Krajský súd v Banskej Bystrici pojednávanie vo veci 4. júla 1996 odročil na neurčito, pretože sa naň nedostavili účastníci konania.

V podaní doručenom Krajskému súdu v Banskej Bystrici 6. septembra 1996 oznámila sťažovateľka L. D., že spolu so svojou sestrou odvolali plnomocenstvo udelené na zastupovanie v uvedenej veci JUDr. F. F. Sťažovateľka A. J. – K. udelila plnú moc na zastupovanie v udelenej veci JUDr. T. W. Sťažovateľka MUDr. L. D. Krajskému súdu v Banskej Bystrici oznámila, že v ďalšom priebehu konania sa bude zastupovať sama, pričom oznámila svoju adresu pre účely doručovania. Uvedené podanie odstúpil Krajský súd v Banskej Bystrici na vedomie okresnému súdu.

Listom zo 17. júla 1996 doručeným okresnému súdu 13. augusta 1996 vrátil Krajský súd v Banskej Bystrici okresnému súdu spis ako predčasne predložený s odôvodnením, že okresný súd opomenul rozhodnúť o trovách konania odporcu v prvom rade.

Okresný súd rozhodol o trovách konania odporcu v prvom rade doplňujúcim rozsudkom č. k. 7 C 1458/92-175 z 30. septembra 1996.

Podaním z 15. októbra 1996 doručeným okresnému súdu 18. októbra 1996 sa sťažovateľka MUDr. L. D. domáhala v uvedenom konaní vydania predbežného opatrenia.

Podaním z 15. októbra 1996 doručeným okresnému súdu 18. októbra 1996 sa sťažovateľka MUDr. L. D. domáhala v uvedenom konaní vydania predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd zakázal žalovanému v prvom rade nakladať s časťou nehnuteľností, ktoré sú predmetom konania a uloženia povinnosti Okresnému úradu P. B., odboru katastrálnemu, „zrušiť zápis“ prevodu vlastníckeho práva k časti uvedených nehnuteľností na spoločnosť D., a. s., Ž.

Prípisom z 2. decembra 1996 predložil okresný súd spisový materiál „po odstránení väd podľa úpravy“ Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní. Spisový materiál v predmetnej veci bol krajskému súdu doručený 6. decembra 1996.

Uznesením sp. zn. 17 Co 4997/96 zo 6. mája 1997 Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (doručené 22. mája 1997).

Vo veci konajúci sudca uložil 29. mája 1997 doručiť rozhodnutie krajského súdu účastníkom konania a 17. júna 1997 uložil súdnej kancelárii vykonať ďalšie úkony v predmetnej veci smerujúce k príprave pojednávania.

Na výzvu okresného súdu reagoval Štátny okresný archív v P. B. listom z 9. júla 1997.

Sťažovateľky reagovali na výzvu okresného súdu podaním z 18. júla 1997 doručeným okresnému súdu 24. júla 1997. Uvedené podanie bolo doplnené podaním právnej zástupkyne sťažovateľky v druhom rade z 23. júla 1997.

Na základe vykonanej lustrácie zodpovedná pracovníčka súdnej kancelárie 22. júna 1997 uviedla, že spis okresného súdu sp. zn. Nc II 29/46 sa v archíve súdu nenachádza (bol skartovaný „ešte v 70 roku“).

Dňa 2. júla 1997 bolo okresnému súdu doručené oznámenie najvyššieho súdu, že spis sp. zn. R 317/46 nemôže poslať, pretože okresný súd neuviedol správne číslo konania.

Vo veci konajúci sudca pokynom súdnej kancelárii z 18. septembra 1997 uložil opätovne žiadať krajský súd o zaslanie jeho spisu sp. zn. R 299/47 a najvyšší súd o zaslanie spisu sp. zn. R 317/47. Vytýčil termín pojednávania na 3. október 1997 a uložil predvolať naň účastníkov konania. Dňa 24. septembra 1997 bola okresnému súdu doručená odpoveď najvyššieho súdu, podľa ktorej spis pod sp. zn. 317/47 neeviduje.

Podaním z 2. októbra 1997 doručeným okresnému súdu v ten istý deň požiadal právny zástupca žalovaného v druhom rade o ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní vytýčenom na 3. október 1997.

Pojednávanie konané 3. októbra 1997 okresný súd odročil na neurčito za účelom vyžiadania ďalších podkladov potrebných pre rozhodnutie v merite veci.

Listom z 2. októbra 1997 krajský súd okresnému súdu oznámil, že spis vedený pod sp. zn. R 299/47 sa na tomto súde nenachádza, a odporučil mu obrátiť sa v tejto veci na Okresný súd v Trenčíne.

Listom doručeným 20. októbra 1997 Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky okresnému súdu oznámilo, že požadovanú inštrukciu Povereníctva financií nemá k dispozícii. Obdobným spôsobom odpovedalo na výzvu okresného súdu aj Ministerstvo financií Slovenskej republiky, a to listom zo 17. októbra 1997.

Listom z 13. októbra 1997 doručeným okresnému súdu 16. októbra 1997 oznámil Okresný súd v Trenčíne, že spis pod sp. zn. R 299/47 sa na tomto nenachádza.

Štátny okresný archív v P. B. listom z 20. októbra 1997 okresnému súdu oznámil, že spisový materiál týkajúci sa veci vedenej na Okresnom národnom výbore v P. B. pod č. OPO 611/54 z 10. novembra 1954 sa v archíve nezachoval.

Listom z 29. októbra 1997 Štátny oblastný archív v B. okresnému súdu oznámil, že žiadosti o zaslanie inštrukcie Povereníctva financií vydané pre národné výbory 5. októbra 1955 pod č. 53/5313/1956 nemôže vyhovieť.

Podaním z 30. októbra 1997 doručeným okresnému súdu 3. novembra 1997 sa sťažovateľky domáhali rozhodnutia o ich návrhu na vydanie predbežného opatrenia z 15. októbra 1996.

Listom zo 4. novembra 1997 doručeným okresnému súdu 14. novembra 1997 Slovenský národný archív oznámil, že inštrukcia Povereníctva financií č. 53/5313/1956 z 5. októbra 1955 sa v jeho archívoch nenachádza.

Pokynom súdnej kancelárie zo 4. marca 1998 uložil vo veci konajúci sudca vyžiadať od Krajského súdu v Banskej Bystrici kópiu rozhodnutia sp. zn. 51-24 K 5/98 a taktiež vyžiadať od Okresného úradu v P. B. spomínanú inštrukciu. Zároveň vytýčil termín pojednávania na 9. apríl 1998 a uložil predvolať naň účastníkov konania.

Listom z 20. marca 1998 oznámil Štátny oblastný archív B. okresnému súdu, že inštrukcia Povereníctva financií č. 53/5313/1956 z 5. októbra 1955 sa v ním archivovaných materiáloch nenachádza.

Okresný súd pojednávanie konané 9. apríla 1998 odročil na neurčito s tým, že sťažovateľkám poskytol lehotu troch mesiacov na úpravu petitu žaloby s ohľadom na zmeny, ku ktorým došlo v priebehu konania. Právna zástupkyňa sťažovateľky v druhom rade na pojednávaní predložila fotokópiu spomínanej inštrukcie.

Dňa 17. júna 1998 sa na okresný súd dostavila sťažovateľka v prvom rade a domáhala sa rozhodnutia o návrhu na vydanie predbežného opatrenia z 15. októbra 1996. Sťažovateľky spomínaný návrh doplnili listom doručeným 2. júla 1998. V uvedený deň okresnému súdu doručili aj podanie, ktorým zmenili petit žaloby (okrem iného došlo k rozšíreniu účastníkov na strane žalovaného).

Pokynom súdnej kancelárie zo 14. septembra 1998 vytýčil vo veci konajúci sudca termín pojednávania na 1. október 1998 a uložil naň predvolať účastníkov konania.

Uznesením č. k. 7 C 1458/92-267 zo 14. septembra 1998 rozhodol okresný súd o podanom návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Rozhodnutie bolo účastníkom konania doručené v druhej polovici septembra 1998.

Pojednávanie 1. októbra 1998 okresný súd na žiadosť sťažovateľky v prvom rade (ktorá ospravedlnila svoju neúčast' 30. septembra 1998 telefonicky zo zdravotných dôvodov) a na žiadosť právnej zástupkyne sťažovateľky v druhom rade odročil na 5. november 1998.

Podaním z 29. septembra 1998 žalovaný v treťom rade (spoločnosť D., a. s., Ž.) napadol rozhodnutie okresného súdu zo 14. septembra 1998 o vydaní predbežného opatrenia odvolaním.

Pokynom súdnej kancelárie z 9. októbra 1998 nechal vo veci konajúci sudca doručiť odvolanie ostatným účastníkom konania na vyjadrenie. Právna zástupkyňa sťažovateľky v druhom rade sa k odvolaniu vyjadrila podaním doručeným okresnému súdu 21. októbra 1998.

Podaním doručeným okresnému súdu 2. novembra 1998 požiadal žalovaný v treťom rade o zaslanie pôvodnej žaloby z roku 1992.

Pojednávanie konané 5. novembra 1998 okresný súd odročil na 30. november 1998 za účelom opätovného predvolania žalovaných v treťom až šiestom rade (pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty).

Pokynom súdnej kancelárie z 18. novembra 1998 uložil vo veci konajúci sudca vyžiadať od Slovenského národného archívu spisový materiál týkajúci sa znárodnenia, resp. týkajúci sa reštitúcie nehnuteľného majetku F. a S. D. z roku 1946.

Pojednávanie konané 30. novembra 1998 okresný súd odročil na 18. január 1999 za účelom opätovného predvolania žalovaných v treťom až šiestom rade prostredníctvom ich splnomocneného právneho zástupcu. Uvedený právny zástupca sa k veci vyjadril v podaní z 30. novembra 1998 (na písomnosti nie je vyznačený dátum doručenia okresnému súdu).

Slovenský národný archív listom z 25. novembra 1998 okresnému súdu oznámil, že žiadaný spisový materiál je k dispozícii na nahliadnutie v študovni archívu.

Okresný súd pojednávanie konané 18. januára 1999 odročil na neurčito s tým, že od Slovenského národného archívu vyžiada kópiu spisu a bude vyžiadaný aj spisový materiál okresného súdu vo veci sp. zn. 10 C 249/92.

Po pripojení uvedeného spisu a zaslaní kópie požadovaného spisového materiálu Slovenským národným archívom uložil vo veci konajúci sudca pokynom súdnej kancelárii 5. marca 1999 predvolať účastníkov konania na pojednávanie, ktorého termín stanovil na 8. apríl 1999.

Podaním z 1. marca 1999 žiadala právna zástupkyňa sťažovateľky v druhom rade vytýčiť pojednávanie vo veci.

Okresný súd pojednával 8. apríla 1999. Po vypočutí prítomných účastníkov konania a ich právnych zástupcov pojednávanie odročil na 9. apríl 1999 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Na pojednávaní konanom 9. apríla 1999 vyhlásil okresný súd rozsudok, ktorým sčasti návrh zamietol, sčasti konanie zastavil a uložil sťažovateľkám nahradiť žalovaným v druhom až šiestom rade trovy konania.

Pokynom súdnej kancelárii z 13. apríla 1999 nechal vo veci konajúci sudca vyzvať právneho zástupcu žalovaných v treťom až šiestom rade, aby okresnému súdu zaslal špecifikáciu trov konania.

Listom z 9. apríla 1999 doručeným okresnému súdu v ten istý deň právny zástupca žalovaných v prvom a druhom rade požiadal o priznanie trov konania, ktoré v tomto liste bližšie špecifikoval.

Pokynom súdnej kancelárii zo 7. mája 1999 nechal vo veci konajúci sudca urgovať právneho zástupcu žalovaných v treťom až šiestom rade na zaslanie špecifikácie trov konania.

Pokynom súdnej kancelárii z 10. júna 1999 nechal vo veci konajúci sudca urgovať právneho zástupcu žalovaných v treťom až šiestom rade na zaslanie splnomocnenia na zastupovanie žalovaného v štvrtom rade.

Rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 1458/92-311 z 9. apríla 1999 bol účastníkom konania doručený 26. júna 1999.

Sťažovateľky podali 30. júna 1999 proti rozsudku okresného súdu z 9. apríla 1999 odvolanie.

Pokynom súdnej kancelárie z 8. júla 1999 uložil vo veci konajúci sudca súdnej kancelárie vyzvať právnu zástupkyňu sťažovateľky v druhom rade na doplnenie potrebného počtu exemplárov podaného odvolania.

Dňa 16. júla 1999 doručil právny zástupca žalovaného v štvrtom rade súdom požadované plnomocenstvo.

Podaním doručeným okresnému súdu 22. júla 1999 právna zástupkyňa sťažovateľky v druhom rade zaslala okresnému súdu požadovaný počet exemplárov odvolania a ďalším podaním doručeným okresnému súdu v ten istý deň žiadala oznámiť, kedy bolo odvolanie žalovaného v treťom rade z 1. októbra 1998 proti rozhodnutiu okresného súdu zo 14. septembra 1998 o vydaní predbežného opatrenia predložené na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Pokynom súdnej kancelárie z 20. júla 1999 vo veci konajúci sudca uložil doručiť odvolanie sťažovateľiek právnym zástupcom žalovaných na vyjadrenie v lehote 10 dní. Žalovaný v prvom rade sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 11. augusta 1999. Právny zástupca žalovaného v druhom rade sa vyjadril v podaní doručenom okresnému súdu 23. augusta 1999. Výzvu právnemu zástupcovi žalovaných v treťom až šiestom rade na vyjadrenie sa k odvolaniu musel okresný súd opakovane doručovať v druhej polovici augusta 1999. Právny zástupca sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 6. septembra 1999.

Dňa 10. septembra 1999 predložil okresný súd spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku z 9. apríla 1999, proti rozhodnutiu o nariadení predbežného

opatrenia zo 14. septembra 1998, ako aj na rozhodnutie o námietke zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu, ktorú vzniesli sťažovateľky v odvolaní.

Krajský súd po doručení spisového materiálu 20. septembra 1999 zisťoval na Okresnom súde Trenčín číslo dedičského konania po poručiteľovi S. D. a 24. septembra 1999 žiadal od Okresného súdu Trenčín zaslanie spisov vo veci dedičského konania po S. D. (sp. zn. D 13/81), ako aj po F. D. (sp. zn. D 218/81), od Oblastného štátneho archívu v B. kópiu spisu bývalého Okresného súdu v B. sp. zn. Nc I 100/49, od Okresného úradu P. B., finančného odboru (výzva bola vzhľadom na nesprávne uvedenú adresu zaslaná Daňovému úradu v B.), kópiu výmeru bývalého Okresného národného výboru v P. B. týkajúceho sa výkupu, resp. vyvlastnenia časti pozemkov, ktoré boli predmetom konania.

Krajský súd tiež požiadal právnu zástupkyňu sťažovateľky v druhom rade o predloženie niektorých listín relevantných pre konanie a oznámenie, či môže plniť úlohu zástupcu sťažovateľky v prvom rade podľa § 49 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Právna zástupkyňa sťažovateľky v druhom rade reagovala na výzvu krajského súdu podaním z 19. októbra 1999. Štátny oblastný archív podaním doručeným krajskému súdu 4. októbra 1999 oznámil, že nearchivuje písomnosti okresných súdov, a odporučil obrátiť sa na Štátny okresný archív v Ž.

Výzvou z 21. októbra 1999 sa krajský súd obrátil na Štátny okresný archív v Ž. Ten listom doručeným krajskému súdu 4. novembra 1999 oznámil, že spisy bývalého Okresného súdu v Bytči sa nachádzajú na Okresnom súde v Žiline.

Pokynom súdnej kancelárii z 9. novembra 1999 uložil vo veci konajúci sudca vyzvať Okresný súd Žilina na zaslanie spisu bývalého Okresného súdu Bytča sp. zn. Nc I 100/49 a vyzvať právnu zástupkyňu na predloženie úmrtných listov S. a F. D. a ozrejmienie príbuzenského vzťahu sťažovateľiek k nim. Právna zástupkyňa sťažovateľiek reagovala na výzvu krajského súdu listom zo 16. novembra 1999.

Na základe opakovaného doručovania (8. novembra 1999) výzvy krajského súdu z 24. septembra 1999 Okresný úrad v P. B. oznámil, že vyžiadané spisové materiály sa v jeho archívnych fondoch nenachádzajú. Na základe upresnenia spisovej značky Okresným úradom v P. B. sa krajský súd výzvou z 24. novembra 1999 obrátil na Štátny okresný archív v P. B., ktorý mu v prílohe listu zo 6. decembra 1999 požadovanú kópiu spisového materiálu predložil. Po predložení spisu bývalého Okresného súdu v Bytči sp. zn. Nc I 100/49 Okresným súdom Žilina 18. novembra 1999 vytýčil 13. marca 2000 zákonný sudca termín pojednávania na 13. apríl 2000 a uložil predvolať naň účastníkov konania a vykonať ďalšie úkony súvisiace s prípravou pojednávania.

Krajský súd pojednával vo veci 13. apríla 2000, pričom na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým v napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a vo výroku o trovách zmenil. Taktiež proti svojmu rozsudku odvolací súd pripustil dovolanie z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Odvolací súd potvrdil aj uznesenie súdu prvého stupňa o predbežnom opatrení.

Odvolací rozsudok nadobudol právoplatnosť 15. mája 2000 (rozhodnutie a spis boli doručené okresnému súdu 5. mája 2000).

Dňa 8. júna 2000 bolo okresnému súdu doručené dovolanie sťažovateliek proti rozsudku odvolacieho súdu.

Dňa 15. júna 2000 zaslal okresný súd kópiu dovolania žalovanému v prvom rade a právnym zástupcom žalovaných v druhom až šiestom rade na vyjadrenie v lehote 10 dní.

Podaním doručeným okresnému súdu 21. júna 2000 požiadal právny zástupca žalovaného v druhom rade o predĺženie lehoty na vyjadrenie. K dovolaniu sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 26. júla 2000.

Okresný súd predložil spisový materiál najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní 2. augusta 2000. Najvyšší súd po doručení spisového materiálu 7. augusta 2000 rozhodol vo

veci rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 82/2000 z 29. apríla 2002, ktorý bol okresnému súdu spolu so spisom doručený 12. júla 2002.

Rozsudok najvyššieho súdu o dovolaní doručil okresný súd účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom 29. júla 2002 a prípisom zo 4. septembra 2002 ho odstúpil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd listom z 20. septembra 2002 požiadal Okresný súd Žilina o zaslanie medzitým vráteného spisu bývalého Okresného súdu Bytča sp. zn. Nc I 100/49 a listom z 30. októbra 2002 požiadal Slovenský národný archív o zaslanie kópie spisu týkajúceho sa znárodnenia majetku, ktorý bol predmetom konania. Slovenský národný archív odpovedal listom z 21. novembra 2002 doručeným okresnému súdu 29. novembra 2002.

Krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 253/02 z 24. januára 2003 zrušil rozsudok okresného súdu z 9. apríla 1999 a vec mu vrátil na nové konanie. Rozhodnutie bolo spolu so spisovým materiálom okresnému súdu doručené 19. februára 2003.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom súdnej kancelárie z 21. februára 2003 doručiť rozhodnutie krajského súdu z 24. januára 2003 účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom.

Pokynom súdnej kancelárie zo 16. septembra 2003 vytýčil vo veci konajúci sudca termín pojednávania na 20. október 2003 a nechal urobiť vo veci ďalšie úkony súvisiace s prípravou pojednávania.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).“

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza v zásade až právoplatným súdnym rozhodnutím (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97) vedúcim k efektívnemu vymoženiu priznaného práva. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v označených konaniach, a tým aj porušenia základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúmal ústavný súd s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: 1. podľa právnej a faktickej zložitosti veci, 2. podľa správania účastníkov konania a 3. podľa spôsobu, akým v konaniach, ktoré boli predmetom sťažnosti, postupovali príslušné súdy (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98).

Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 1458/92 začalo 26. júna 1992, pričom do podania sťažnosti ústavnému súdu 28. apríla 2003 nebola vec (po takmer 11 rokoch) právoplatne skončená.

Napriek tomu, že jurisdikcia ústavného súdu („rationae temporis“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993, v rámci posúdenia základnej otázky – či sa vec sťažovateľiek prerokovala na okresnom súde, krajskom súde a najvyššom súde v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy bez zbytočných prietáhov – treba prihliadnuť aj na deň začatia konania a dobu, ktorá v konaní uplynula do 15. februára 1993 (obdobne napr. III. ÚS 18/00).

Na druhej strane sa ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľiek, súc viazaný petitom návrhu v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, zaoberal ústavnou sťažnosťou len v rozsahu, v akom predmet konania vymedzila právna zástupkyňa sťažovateľiek pri špecifikácii petitu sťažnosti v doplnujúcom podaní z 9. júna 2003. V uvedenom rozsahu prijal tiež ústavný súd sťažnosť na ďalšie konanie (uznesením č. k. III. ÚS 173/03-15 z 9. júla 2003). Pri samotnom rozhodovaní v merite veci preto ústavný súd

nepreskúmal postup Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 1004/95, v ktorom ako odvolací súd rozhodoval o prvom z podaných odvolaní sťažovateľiek v predmetnej právnej veci.

2. Ku konaniu vedenému na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 1458/92

A. Predmetnom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 1458/92 bola určovacia žaloba sťažovateľiek, ktorou sa domáhali určenia, že časť nehnuteľností označených nimi údajmi z pozemkovej knihy bola vykúpená podľa § 10 ods. 1 zákona č. 46/1948 Sb. neplatne a vo vzťahu k druhej časti uvedených nehnuteľností došlo k neplatnému znárodneniu v zmysle dekretu presidentu republiky č. 100/1945 Sb. Zároveň sa domáhali určenia, že uvedené nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch F. a S. D.

Ústavný súd akceptuje argumentáciu okresného súdu týkajúcu sa zložitosti predmetnej veci. Okresný súd musel v súvislosti s rozhodnutím v merite veci v uvedenom konaní riešiť viacero predbežných otázok týkajúcich sa predovšetkým prechodu vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam, čo vyžadovalo aplikáciu viacerých právnych predpisov vrátane právnych predpisov z obdobia pred rokom 1950. Objasnenie skutkového stavu vyžadovalo pritom vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania zahŕňajúceho zadováženie archivovaných spisov, listín a rozhodnutí, pričom niektoré z uvedených dôkazných prostriedkov, o ktorých zadováženie sa okresný súd pokúšal, sa nezachovali.

V tejto súvislosti však ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ani zložitnosť sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu (*mutatis mutandis* I. ÚS 47/96).

Uvedenú námietku predsedu okresného súdu preto ústavný súd pri hodnotení okolností prípadu ďalej posudzoval s prihliadnutím na spôsob, akým okresný súd v priebehu konania postupoval.

B. Okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti okrem iného namietal, že predĺženie posudzovaného konania „do určitej miery“ zapríčinili aj samotné sťažovateľky tým, že v jeho priebehu menili podaný návrh. Ústavný súd sa s uvedenou námietkou okresného súdu nestotožnil. Pokiaľ sťažovateľky, ktoré sa určovacou žalobou pôvodne domáhali rozhodnutia, ktorým by okresný súd vyslovil neplatnosť znárodnenia a výkupu dotknutých nehnuteľností štátom, zmenili petit žaloby domáhajúc sa určenia, že zápisy v pozemkových knihách vykonané na základe uvedeného znárodnenia a výkupu vo vzťahu k označeným nehnuteľnostiam sú neplatné, nemohlo to mať vplyv na zmenu v predmete a rozsahu dokazovania v takej miere, ktorá by podstatným spôsobom predĺžila konanie. Záveru, že by zmena petitu sťažovateľiek v tomto smere mala za následok podstatné predĺženie konania, nenasvedčuje ani obsah súdneho spisu (vrátane skutkových a právnych záverov okresného súdu vyjadrených v odôvodnení jeho rozhodnutí).

K rozšíreniu žaloby o ďalších účastníkov konania zo strany sťažovateľiek došlo z dôvodu prevodu nehnuteľností, resp. ich prechodu z odporcov na ďalšie subjekty v priebehu konania. Prípadné predĺženie konania z tohto dôvodu nemožno pričítať na ťarchu sťažovateľiek, pretože obdobie, o ktoré sa predĺži konanie v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníka konania, nemožno považovať za zbytočné prietahy v danom konaní (napr. II. ÚS 41/97, I. ÚS 51/01, I. ÚS 15/02, III. ÚS 91/02). Zodpovednosť v takomto prípade nemožno spravidla pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (napr. II. ÚS 52/99, III. ÚS 127/03). V posudzovanom konaní však ústavný súd prihliadal na skutočnosť, že okresný súd ani o jednom z dvoch návrhov sťažovateľiek na vydanie predbežného opatrenia, ktorým malo byť odporcom zakázané nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, nerozhodol v zákonom stanovenej lehote 30 dní od doručenia návrhu, ale podstatne neskôr. O prvom návrhu sťažovateľiek na vydanie predbežného opatrenia z 23. septembra 1994 rozhodol okresný súd po troch mesiacoch, o druhom návrhu sťažovateľiek na vydanie predbežného opatrenia z 15. októbra 1996 rozhodol po takmer roku a jedenástich mesiacoch, pričom na nedostatky uvedeného návrhu upozornil jednu zo sťažovateľiek až 17. júna 1998. Z tohto pohľadu možno postup sťažovateľiek racionálne odôvodniť záujmom na ochrane svojich práv k predmetným nehnuteľnostiam, pričom nedostatočne efektívnym sa javí skôr postup okresného súdu.

Správanie sťažovateľiek, resp. ich právnych zástupcov v predmetnom konaní možno vo všeobecnosti hodnotiť ako aktívne, poskytujúce okresnému súdu dostatočnú súčinnosť vrátane oznamovania súdu potrebných skutočností a predkladania dôkazných prostriedkov.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľky napriek vyššie uvedeným skutočnostiam prispeli k predĺženiu doby konania v období od januára 1993 až do marca 1994. V uvedenom období bol síce okresný súd vo veci nečinný, no od 13. januára 1993 do 3. augusta 1993 nekonal s ohľadom na žiadosť jednej zo sťažovateľiek o poskytnutie šesťmesačnej lehoty na mimosúdnu dohodu s odporcami. K opakovanému odročovaniu pojednávania, ktorého termín okresný súd pôvodne (3. augusta 1993) vytýčil na 13. október 1993, dochádzalo taktiež z dôvodov na strane sťažovateľiek (opakované žiadosti právneho zástupcu sťažovateľiek z 22. septembra 1993, z 30. novembra 1993 a z 25. marca 1994 o odročenie pojednávania kvôli zdravotným problémom jednej zo sťažovateľiek, ktorá trvala na osobnej účasti na pojednávaní). Právny zástupca sťažovateľiek žiadal aj o odročenie termínu pojednávania stanoveného na 30. marec 1994, ktoré nakoniec okresný súd uskutočnil aj bez účasti sťažovateľiek. Z uvedených dôvodov nemožno nečinnosť okresného súdu v označenom období (viac ako 1 rok) kvalifikovať ako ním zavinený zbytočný priet'ah.

C. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v označenom konaní, ten bol vo fáze od podania žaloby do vynesenia prvého rozsudku v merite veci (11. augusta 1995) nečinný v období od 5. mája 1994, keď mu boli doručené vyžiadané podklady z obchodného registra ohľadne odporcu v druhom rade, do 14. októbra 1994, keď vo veci konajúca sudkyňa uložila vyžiadať z obchodného registra oznámenie, či došlo k zápisu vstupu odporcu v druhom rade do likvidácie (spolu viac ako päť mesiacov).

Za neefektívny postup považoval ústavný súd aj rozhodovanie okresného súdu o návrhu sťažovateľiek na vydanie predbežného opatrenia v nadväzujúcom období. Návrh na vydanie predbežného opatrenia bol okresnému súdu doručený 26. septembra 1994. Okresný súd o tomto návrhu rozhodol uznesením č. k. 7 C 1458/92-76 z 28. decembra 1994, teda v lehote trikrát dlhšej ako ustanovuje § 75 ods. 2 OSP, podľa ktorého o predbežnom

opatrení rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní od podania návrhu na predbežné opatrenie.

V období od 5. mája 1994 do 28. decembra 1994 (spolu cca 7 mesiacov) bol preto postup okresného súdu poznačený zbytočnými priet'ahmi v uvedenom konaní.

Ako zbytočný priet'ah v konaní posúdil ústavný súd aj obdobia od 23. októbra 1995 do 30. januára 1996 a od 13. augusta 1996 do 30. septembra 1996 (spolu približne štyri a pol mesiaca), keď bola vec opakovane predkladaná Krajskému súdu v Banskej Bystrici, pretože ten spis dvakrát vrátil ako predčasne predložený, najprv kvôli chybnému postupu okresného súdu pri doručovaní rozsudku a neskôr kvôli opomenutiu okresného súdu rozhodnúť o trovách konania odporcu v prvom rade.

Aj napriek tomu, že kratšie predĺženia konania spôsobené nedostatkami alebo pochybeniami v postupe súdu nepredstavujú samy osebe porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v článku 48 ods. 2 ústavy, s ohľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu (najme dobu, po ktorú už konanie pred okresným súdom prebiehalo, ako aj samotný postup okresného súdu vo veci) je potrebné označené obdobia kvalifikovať ako obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní.

Postup okresného súdu bol poznačený zbytočnými priet'ahmi, aj pokiaľ ide o rozhodovanie o druhom návrhu sťažovateľiek na vydanie predbežného opatrenia z 15. októbra 1996, o ktorom okresný súd rozhodol až 14. septembra 1998, aj keď počas uvedeného obdobia okresný súd vykonával procesné úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Uvedený záver potvrdzuje aj konštatovanie krajského súdu v rozsudku č. k. 17 Co 416/99-398, 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00 z 13. apríla 2000, v ktorom rozhodol aj o odvolaní proti predbežnému opatreniu okresného súdu zo 14. septembra 1998: *„V poradí druhé uznesenie o nariadení predbežného opatrenia bolo napadnuté odvolaním, ale spis nebol predložený včas odvolaciemu súdu, preto v súčasnosti už aj stratilo svoju aktuálnosť. (...) aj pre nariadenie predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 O. s. p. platia predpoklady*

uvedené v § 74 - § 77 O. s. p. To znamená, že musí existovať naliehavosť potreby dočasne upraviť pomery účastníkov. Táto potreba v čase vydania predbežného opatrenia tu nesporne bola. O tom svedčia právne úkony a dispozície, ktoré už v priebehu konania, o ktorom museli byť účastníci týchto úkonov informovaní, boli uskutočnené.(...)“

Po zrušení rozsudku okresného súdu z 9. apríla 1999 krajským súdom a vrátení veci na ďalšie konanie 19. februára 2003 nechal 21. februára 2003 vo veci konajúci sudca doručiť rozhodnutie odvolacieho súdu účastníkom konania a ďalší úkon vo veci vykonal až po takmer siedmich mesiacoch 16. septembra 2003 (vytýčenie termínu pojednávania). Nečinnosť okresného súdu v uvedenom období v čase, keď konanie trvalo už viac ako 10 rokov, nepovažoval ústavný súd za ústavne akceptovateľnú. Po zohľadnení doby potrebnej na opätovné nastudovanie spisu kvalifikoval preto ústavný súd z uvedeného obdobia dobu štyroch mesiacov ako zbytočné priesťahy v konaní zapríčinené okresným súdom.

Na základe uvedených dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1458/92 porušil základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

3. Ku konaniu vedenému na krajskom súde pod sp. zn. 17 Co 416/99, 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00

Krajský súd po doručení spisového materiálu 20. septembra 1999 (predloženého okresným súdom na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľiek proti rozsudku sp. zn. 7 C 1458/92 z 9. apríla 1999, na rozhodnutie o uznesení okresného súdu č. k. 7 C 1458/92-267 zo 14. septembra 1998 o predbežnom opatrení, ako aj na rozhodnutie o námietke zaujatosti sudcov okresného súdu vznesenej sťažovateľkami v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 9. apríla 1999) zaobstaral spis bývalého Okresného súdu v Bytči sp. zn. Nc I 100/49 archivovaný Okresným súdom v Žiline, spisy okresného súdu sp. zn. D 218/81 a Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. D 1331/81 (dedičské konania po F. a S. D.) a na

pojednávani 13. apríla 2000 po doplnení dokazovania vyhlásil rozsudok vo veci. V rozsudku č. k. 17 Co 416/99-398, 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00 z 13. apríla 2000 rozhodol taktiež o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o predbežnom opatrení, ako aj o námietke zaujatosti sudcov okresného súdu a vrátil spis okresnému súdu 5. mája 2000, t. j. do ôsmich mesiacov od nápadu veci.

Po zrušení uvedeného rozsudku najvyšším súdom (na základe sťažovateľkami podaného dovolania) a po vrátení veci na ďalšie konanie (spisový materiál mu bol doručený 9. septembra 2002) krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 253/02 z 24. januára 2003 zrušil rozsudok okresného súdu z 9. apríla 1999 a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie 19. februára 2003. V druhej fáze teda konanie pred krajským súdom trvalo menej ako šesť mesiacov.

Po zvážení vyššie uvedených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že postup krajského súdu v uvedenej veci aj s prihliadnutím na zložitosť veci, na časovú náročnosť zabezpečovania dôkazných prostriedkov a na doplnenie dokazovania pred vynesením rozhodnutia o odvolaní možno hodnotiť ako akceptovateľný z hľadiska práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedeného dôvodu rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výrokovej časti tohto nálezu.

4. Ku konaniu vedenému na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Cdo 82/2000

Najvyšší súd po doručení spisového materiálu 7. augusta 2000 (predloženého okresným súdom na rozhodnutie o dovolaní sťažovateľiek proti rozsudku krajského súdu č. k. 17 Co 416/99-398, 17 Co 125/00, 17 Nc 82/00 z 13. apríla 2000) rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 82/2000 z 29. apríla 2002, t. j. po viac ako roku a ôsmich mesiacoch od predloženia spisu. Rozsudok bol okresnému súdu spolu so spisom doručený 12. júla 2002, t. j. po viac ako roku a jedenástich mesiacoch od predloženia spisu.

Vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti sťažovateľiek č. KP 9/03-34 z 29. septembra 2003 najvyšší súd navrhol sťažnosť odmietnuť „pre jej zjavnú

neopodstatnenosť“ poukazujúc na podľa jeho názoru oneskorenosť a neprípustnosť sťažnosti.

Uvedenými otázkami sa však ústavný súd zaoberal už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2003. V samotnom konaní o merite veci po prijatí uvedenej sťažnosti na ďalšie konanie už preto otázka prijateľnosti sťažnosti nebola predmetom posudzovania zo strany ústavného súdu.

K samotnému predmetu konania najvyšší súd vo svojom vyjadrení uviedol: „(...) máme za to, že doba od nápadu veci na Najvyšší súd SR (7. 8. 2000) do jej rozhodnutia (29. 4. 2002), bola primeraná pre dovolacie konanie v tak komplikovanej a zložitej veci, akou bola vec sťažovateľiek.“

Možno pripustiť, že v dovolacom konaní, v ktorom sa riešia najzávažnejšie právne otázky zásadného významu, by sa dalo považovať celkovú dobu tohto konania blížiacu sa dvom rokom za ústavne akceptovateľnú z hľadiska kritérií a požiadaviek čl. 48 ods. 2 ústavy zaručujúceho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

V uvedenom prípade však najvyšší súd rozhodol o dovolaní bez nariadenia pojednávania (v zmysle § 243a ods. 1 OSP), pričom rozsudok odvolacieho súdu zrušil ako „vydaný v konaní postihnutom inou vadou spočívajúcou v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.)“.

Vzhľadom na uvedené okolnosti prípadu preto ústavný súd nepovažoval dobu konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Cdo 82/2000 za zodpovedajúcu požiadavke prerokovania veci bez zbytočných prieťahov vyplývajúcej zo základného práva garantovaného sťažovateľkám v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu.

5. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovateľky sa v sťažnosti domáhali, aby ústavný súd na základe čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal „*všetkým porušovateľom základného práva zabezpečeného Ústavou SR čl. 48 ods. 2, aby ďalej konali vo veci bez zbytočných prietáhov*“.

V čase rozhodovania ústavného súdu o namietanom porušení práva sťažovateľiek na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy prebieha konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 7 C 1458/92.

Pretože ústavný súd zistil, že v dôsledku nesústredeného postupu a nečinnosti okresného súdu došlo k porušeniu označeného práva sťažovateľiek, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľky nachádzajú (bod 4 výroku nálezu).

Dovolacie konanie vedené pred najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Cdo 82/2000 bolo však už v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľiek skončené. Prípadný výrok ústavného súdu prikazujúci najvyššiemu súdu postupovať v označenom konaní bez prietáhov, by bol preto neadekvátny súčasnému stavu uvedeného konania a taktiež nevykonateľný. Ústavný súd preto sťažnosti v tejto časti nevyhovел (bod 11 výroku nálezu).

6. Sťažovateľky vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 500 000 Sk pre každú z nich z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli vzhľadom na nemožnosť domôcť sa ochrany svojich práv počas jedenásť rokov trvajúceho súdneho sporu. Z požadovanej sumy sťažovateľky žiadali 200 000 Sk od okresného súdu, 200 000 Sk od krajského súdu a 100 000 Sk od najvyššieho súdu.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde má primerané finančné zadost'učinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Pretože porušenie základných práv sťažovateľiek, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred ich porušením, považoval ústavný súd v tomto prípade za primerané priznať každej zo sťažovateľiek za priet'ahy v konaní spôsobené okresným súdom sumu 20 000 Sk (body 5 a 6 výroku nálezu). Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na okolnosti uvedeného prípadu, ktoré mohli mať vplyv na závažnosť nemajetkovej ujmy sťažovateľiek spočívajúcej v pocitoch nespravodlivosti a márnosti v dôsledku neprimeranej doby prerokovania predmetnej veci okresným súdom (doba konania na okresnom súde v uvedenej veci v súčasnosti presiahla šesť rokov). Ústavný súd bral do úvahy predovšetkým mieru porušenia základného práva sťažovateľiek s ohľadom na skutkovú a právnu zložitosť veci, podiel sťažovateľiek na predĺžení konania, dĺžku (spolu približne pätnásť a pol mesiaca), povahu a dôvody zbytočných priet'ahov spôsobených okresným súdom, ako aj závažnosť predmetu konania pre sťažovateľky. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (II. ÚS 58/02, III. ÚS 111/02).

Pokiaľ ide o dovolacie konanie vedené pred najvyšším súdom pod sp. zn. 5 Cdo 82/2000, považoval ústavný súd vzhľadom na okolnosti prípadu vychádzajúc z obdobných kritérií, aké uplatnil vo vzťahu k okresnému súdu, za primeranú satisfakciu sumu 10 000 Sk pre každú zo sťažovateľiek (body 7 a 8 výroku nálezu). Z uvedených dôvodov s prihliadnutím na to, že v odvolacom konaní pred krajským súdom ústavný súd porušenie základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov nezistil, preto návrhu na finančné zadost'učinenie vo zvyšnej časti nevyhovel (bod 11 výroku nálezu).

7. Sťažovateľky prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadali priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v uvedenom konaní za tri úkony právnej služby.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnou zástupkyňou sťažovateľiek vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je odôvodnená aplikácia ustanovenia § 36 ods. 2 citovaného zákona, preto priznal náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 22 ods. 1, § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c), § 17 ods. 2, § 18 písm. a), § 19 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“).

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. ak predmet sporu nie je ocniteľný peniazmi, odmena za jeden úkon právnej služby je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania - ochrana základných ľudských práv a slobôd - je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'učinením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (III. ÚS 29/03, III. ÚS 34/03).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., výpočtovým základom je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2002 dosahovala priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky výšku 12 811 Sk.

Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb.

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2003 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 270 Sk a hodnota režijného paušálu 128 Sk. Po znížení podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. predstavuje odmena právnej zástupkyne za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2003 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie sťažnosti ústavnému súdu 28. apríla 2003, doplnenie sťažnosti 12. júna 2003) pre dve klientky 3 x 2 x 3 416 Sk, spolu 20 496 Sk, t. j. 20 500 Sk po zaokrúhlení podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a paušálna náhrada hotových výdavkov 3 x 2 x 128 Sk, spolu 768 Sk.

Na základe uvedeného priznal ústavný súd náhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 21 268 Sk, ktorú uložil uhradiť okresnému súdu vo výške 14 000 Sk a najvyššiemu súdu vo výške 7 268 Sk podľa zistenej miery porušenia základného práva sťažovateľiek na adresu ich právnej zástupkyne (body 9 a 10 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2003